

Jadwiga Rauhutowa, Boško Babič, Witold Hensel

Debrešte, S. R. Macedonia

Informator Archeologiczny : badania 13, 292-293

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

niem przez przybór za pomocą muru z cegły palonej łączonej bitumem, wspartego od strony wewnętrznej o mur kamienny.

Stwierdzono, że warstwa odpowiadającą jednemu z poziomów użytkowych, a zawierającą wyłącznie ceramikę okresu asyryjskiego, występuje nie tylko na obszarze pierwotnej twierdzy, ale również na części dobudowanej. Oba etapy budowy należą więc do tych czasów, chociaż nie można ich jeszcze wydatować bardziej precyzyjnie. Wyspa tworzyła niewątpliwie ogniwo w łańcuchu obronnym utworzonym na Eufracie w okresie średnioasyryjskim, w XIII-XI w. p. n. e.

Po stosunkowo krótkim, jak się wydaje, okresie użytkowania twierdza została zapewne opuszczona. Warstwa z okresu partyjskiego /I-III w. n. e./ zalega bowiem niemal bezpośrednio na asyryjskiej. Wyspa znajdowała się w tym czasie na linii granicznej między Partią a Rzymem i była niewątpliwie wykorzystywana w celach wojskowych. Odnaleziono bardzo liczne naczynia zasobowe o identycznej typowej formie, które świadczą o istnieniu magazynów żywnościowych o charakterze militarnym. Stan zachowania wskazuje na gwałtowne zniszczenie magazynu.

Obfita ceramika okresu partyjskiego, która stanowi większość znalezisk ruchomych, może być podstawą do obszerniejszego opracowania, zwłaszcza że jest dotychczas bardzo słabo znana. Wśród innych znalezisk wymienić należy drobne brązy asyryjskie, a także liczne fragmenty dekorowanej ceramiki z okresu Abbasydów i Seldżuków /IX-XI w./.

JUGOSŁAWIA

^V
DEBRESTE, S. R. Macedonia

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej i Muzeum
Narodowe w Prilepie

Badaniami kierowali ze strony polskiej dr Jadwiga Rauhutowa, ze strony macedońskiej dyrektor Muzeum w Prilepie Boško Babić. Nadzór naukowy sprawował czł. rzeczywisty PAN prof. dr Witold Hensel. Szósty sezon badań. Osadnictwo od neolitu do wczesnego średniowiecza.

Odsłonięto dalsze partie fundamentów w rzucie poziomym prawie kwadratowej, kamiennej budowli, pełniącej funkcję fortalicjum. Długość jej ścian wynosiła 11,20 m przy szerokości murów do 1,80 m. Budowla ta pochodzi prawdopodobnie z V wieku.

Na okres wczesnośredniowieczny /XI-XII wiek/ datować można dwie jamy odpadkowe wypełnione fragmentami naczyń glinianych, kośćmi zwierzęcymi i kamieniami. Wśród ceramiki znajdują się większe kawałki prażnic. Z dotychczasowych obserwacji wnosić należy, że osadnictwo słowiańskie skupia się w kierunku na zachód od, odsłoniętych w ubiegłych sezonach, reliktyw architektury sakralnej i cmentarzyska kultury bjelobrdowskiej.

Do zabytków wydzielonych należą przedmioty żelazne o charakterze użytkowym, fragmenty ozdób brązowych, ułamki szkła okiennego i naczyniowego, przęśliki i ciężarki gliniane oraz szklane oczko pierścionka i bransolety szklanej.

Badania będą kontynuowane.

SUDAN

KADERO

Polska Stacja Archeologii
Śródziemnomorskiej
UW w Kairze
we współpracy z Muzeum
Archeologicznym w Poznaniu

Badaniami kierował doc. dr hab. Lech Krzyżaniak.
Finansowała Stacja AŚ UW. Siódmy sezon badań.
Neolityczna osada wraz z cmentarzyskiem /około
4000 p. n. e. / oraz cmentarzysko meroickie /1-3
w. n. e. /

Osada neolityczna w Kadero składa się z dwu części: południowej i północnej, o łącznej powierzchni szacowanej na około 0,8 ha. Obie części osady usytuowane są na przeciwnych skrajach pagórka o powierzchni około 4 ha. W toku krótkiej, siódmej kampanii badań założono dwa wykopy usytuowane w południowej części osady. Celem tej eksploracji było przede wszystkim wyjaśnienie zasięgu przestrzennego tej części osady, a także funkcji centralnej części pagórka, gdzie brak jest warstwy osadniczej. Przypuszcza się, że ta część stanowiska mogła być wykorzystana jako kraal dla stada hodowlanego, głównie bydła /evidencja osteologiczna jednoznacznie wskazuje na podstawowe znaczenie chowu bydła dla grupy osiadłej w Kadero/. Warunki ekologiczne /pora deszczowa/ musiały bowiem zmuszać tę grupę ludzką do ewakuacji stada z sezonowo zalewanej okolicy /przez deszcze tropikalne i wylew Nilu, o czym świadczy ewidencja archeozoologiczna/, na teren usytuowany wyżej.

Pierwszy wykop, o powierzchni 16 m² /4 x 4 m/, założono na wschodnim krańcu badanej części osady, na wyraźnej koncentracji otoczków kwarcowych i czertowych. Okazało się, że jest ona najprawdopodobniej pozostałością celowego nagromadzenia surowca kamiennego przez mieszkańców osady neolitycznej. Nie odkryto tutaj żadnych innych elementów zawartości kulturowej.

Drugi wykop, o powierzchni 36 m² /9 x 4 m/, założono na północnej krawędzi badanej części osady, kierując go do centrum pagórka - domniemanego kraalu. Zgodnie z przewidywaniami, stratygrafia pozioma wskazała granicę zasięgu osady w tym punkcie stanowiska. Szybko zanikający - w miarę postępu eksploracji ku centrum pagórka - materiał osadniczy w tym wykopie składał się z typowych fragmentów naczyń ceramicznych, wyrobów kamiennych, m.in. fragmentów żaren kamiennych oraz szczątków zwierzęcych. Niespodziewanie jednak natrafiono w tym wykopie - zaraz za skrajem występowania warstwy osadniczej - na po-